

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΔΕΚΑΤΟ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 25 Φεβρουαρίου 2025, με την ακόλουθη σύνθεση: Ευαγγελία - Ελισσάβετ Κουλουμπίνη, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Αργυρώ Μαυρομάτη και Νικόλαος Βόγκας, Σύμβουλοι, Αθανάσιος Καρακίδας και Αθανασία - Μυροφόρα Σιδηροπούλου, Πάρεδροι, οι οποίοι μετέχουν με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε η Πάρεδρος της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Αικατερίνη Μαρκοβίτη, ως νόμιμη αναπληρώτρια του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, ο οποίος είχε κώλυμα.

Γραμματέας: Μαρία Φορτσερά, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από 22.12.2021 (ΑΒΔ ..., κατατεθείσα στην Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στον Νομό Καβάλας στις ...) έφεση και τους από 2.4.2024 (ΑΒΔ ...) πρόσθετους λόγους έφεσης της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «...», με ΑΦΜ ..., που εδρεύει ... (...) και εκπροσωπείται νόμιμα, η οποία παραστάθηκε διά δηλώσεως του άρθρου 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020 του πληρεξουσίου δικηγόρου της Οδυσσέα Καραγιαννακίδη (Α.Μ./Δ.Σ.Καβάλας 148),

Κατά του Ελληνικού Δημοσίου, ως καθολικού διαδόχου του καταργηθέντος ν.π.ι.δ. με την επωνυμία «Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού» (ΕΙΕΑΔ), νομίμως εκπροσωπούμενου στην παρούσα δίκη από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης [βλ. άρθρο 32 του ν. 4921/2022 (Α' 75) σε συνδυασμό με το άρθρο 1 π.δ. 77/2023 (Α' 130)], ο οποίος

παραστάθηκε δια δηλώσεως του άρθρου 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020 της πληρεξούσιας δικηγόρου του Αγγελικής Στυλιανού (ΑΜ/ΔΣΑ 14839).

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε :

Την Επιτροπεύουσα Πάρεδρο της Επικρατείας, η οποία πρότεινε την απόρριψη της έφεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα αυτού, με την παρουσία όλων των ανωτέρω μελών του και της Γραμματέως του, και

Αφού άκουσε την εισήγηση της Συμβούλου Αργυρώς Μαυρομμάτη

Μελέτησε τα στοιχεία του φακέλου

Σκέφθηκε σύμφωνα με τον νόμο και αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Για την άσκηση της κρινόμενης έφεσης καταβλήθηκε παράβολο ποσού 542,34 ευρώ (βλ. το ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό πληρωμής 767146473955 0811 0089 και την οικεία απόδειξη συναλλαγής). Το ως άνω καταβληθέν παράβολο υπερβαίνει το νόμιμο απαιτούμενο παράβολο των 504,29 ευρώ (50.428,80 ευρώ X 1%) και, ως εκ τούτου, το υπερβάλλον ποσό των 38,05 ευρώ πρέπει να επιστραφεί στην εκκαλούσα, ανεξάρτητα από την έκβαση της παρούσας δίκης [βλ. άρθρα 309 παρ. 1 και 310 παρ. 3 του ν. 4700/2020 «Ενιαίο κείμενο Δικονομίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο, (...) και άλλες διατάξεις» (Α' 217), εφαρμοστέα εν προκειμένω, ως εκ του χρόνου άσκησης της κρινόμενης έφεσης, πρβλ. ΕλΣυν.Ολ. 1640/2020 σκ. 5, Τμ. Εβδ. 976/2023 σκ. 1].

2. Με την υπό κρίση έφεση και τους από 2.4.2024 πρόσθετους λόγους ζητείται, κατ' ορθή ερμηνεία του εισαγωγικού δικογράφου βάσει του αιτήματος αυτής και των προβαλλόμενων λόγων, η ακύρωση: α) της τελικώς εκδοθείσας 19056/10.11.2021 απόφασης ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της Υπηρεσιακής Γραμματέως του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με την οποία επιβλήθηκε σε βάρος της εκκαλούσας ως δικαιούχου της ανάκτησης ποσό 50.428,80 ευρώ (πλέον τόκων ποσού 3.804,91 ευρώ). Το ποσό αυτό αφορά σε δαπάνες που κρίθηκαν οριστικά μη επιλέξιμες προς χρηματοδότηση για το

Υποέργο με κωδικό ΟΠΣ ... που εντάχθηκε στο Πρόγραμμα με τίτλο «Διαρθρωτική προσαρμογή εργαζομένων Μικρών Επιχειρήσεων, που απασχολούν 20-49 άτομα, εντός της οικονομικής κρίσης», στο πλαίσιο του Θεματικού Άξονα 2, Άξονες Προτεραιότητας 4, 5 και 6 «Ενίσχυση της Προσαρμοστικότητας του Ανθρώπινου Δυναμικού και των Επιχειρήσεων» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού» 2007-2013, με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.) και από εθνικούς πόρους, και β) της 537 οικ./4.3.2021 απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης του Προέδρου-Γενικού Διευθυντή του ΕΙΕΑΔ, με την οποία επιβλήθηκε σε βάρος της εκκαλούσας ισόποση δημοσιονομική διόρθωση. Η πρότερον εκδοθείσα αριθμ.537οικ./4.3.2021 απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης θεωρείται εκτελεστή πράξη και συμπροσβαλλόμενη λόγω του αλληλένδετου αυτής με την πράξη της ανάκτησης που επακολούθησε, αν και η εκκαλούσα έχει απωλέσει το δικαίωμα της αυτοτελούς προσβολής της, χάριν της πληρότητας της δικαστικής προστασίας αυτής. (βλ ΟλΕλΣυν 1951/2020 σκ.55,56 και 57 καθώς και Δεκ. Τμ. 255/2025 σκ. 4, 242/2025 σκ. 4, Εβδ. Τμ. 348-353/2024 σκ. 4). Η ως άνω έφεση απαραδέκτως ασκείται κατά κάθε άλλης συναφούς πράξης της Διοίκησης, η οποία δεν προσδιορίζεται ειδικώς, διότι κατά το μέρος αυτής η ένδικη έφεση είναι αόριστη και ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης.

3. Κατά τα λοιπά, η κρινόμενη έφεση και οι πρόσθετοι λόγοι αυτής, όπως αντικρούονται με τις από 21.12.2022 (αρ.πρωτ.73806) και 10.7.2024 (αρ.πρωτ.39807) απόψεις του Ελληνικού Δημοσίου, οι οποίες αναπτύσσονται και με το από 17.2.2025 υπόμνημα, έχουν ασκηθεί νομότυπα και εμπρόθεσμα και, ως εκ τούτου, η έφεση αυτή πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να ερευνηθούν περαιτέρω οι λόγοι της ως προς την ουσιαστική βασιμότητα τους.

4. Με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1083/2006 του Συμβουλίου της 11ης Ιουλίου 2006 «περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999» (ΕΕ L 210) θεσπίστηκε, μεταξύ άλλων, ένα αποκεντρωμένο σύστημα εφαρμογής και ελέγχου των χρηματοδοτικών παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ευρωπαϊκής

Ένωσης και του Ταμείου Συνοχής, σύμφωνα με το οποίο η ευθύνη για την υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων από ενωσιακούς πόρους πράξεων, που εντάσσονται στο πλαίσιο εφαρμογής εγκεκριμένων επιχειρησιακών προγραμμάτων, καθώς και ο έλεγχός τους, ανήκουν, κατά πρώτο λόγο, στα κράτη μέλη, τα οποία, μεταξύ άλλων, πρέπει να εξασφαλίζουν ότι χρησιμοποιούν τα Ταμεία κατά νόμιμο και ορθό τρόπο σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης (βλ. σκ. 28 του άνω Κανονισμού) και ότι τα επιχειρησιακά προγράμματα υλοποιούνται ορθά και αποτελεσματικά (βλ. σχετικά σκ. 66 του άνω Κανονισμού) (βλ. ΕλΣυν Τμ. Εβδ. 7/2023 σκ. 4.2, 104/2022 σκ. 3). Σε περίπτωση διαπίστωσης μεμονωμένων ή συστημικών παρατυπιών, κατ' άρθρα 70 και 98 του Κανονισμού, υποχρεούνται να προβαίνουν στις απαιτούμενες δημοσιονομικές διορθώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και τη σοβαρότητα των παρατυπιών, καθώς και την οικονομική απώλεια των Ταμείων, και να ανακτούν τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά, σεβόμενα την αρχή της αναλογικότητας κατά τρόπο ώστε το ποσό του οποίου ζητείται η επιστροφή να μην είναι δυσανάλογα υψηλό σε σχέση με τις διαπραχθείσες παρατυπίες (πρβλ. ΔΕΕ απόφαση της 25^{ης}.3.2010, C-414/08, Sviluppo Italia Basilicata SpA κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σκ. 129, ΕλΣυν Ολ. 565/2024 σκ. 3, Εβδ. Τμ. 543/2024 σκ. 5, 1653/2024 σκ. 8).

5. Ως παρατυπία νοείται κάθε παράβαση διάταξης του κοινοτικού δικαίου, η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει το γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τον καταλογισμό στον κοινοτικό προϋπολογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης (βλ. άρθρο 2 του άνω Κανονισμού), αλλά και κάθε παράβαση των διατάξεων του εθνικού δικαίου, οι οποίες έχουν εφαρμογή στις υποστηριζόμενες από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ένωσης πράξεις και συμβάλλουν, κατ' αυτόν τον τρόπο, στην ορθή εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης σχετικά με τη διαχείριση των έργων που χρηματοδοτούνται από τα εν λόγω ταμεία. (βλ. ΔΕΕ 8.6.2023, C-545/2021, Azienda Nazionale Autonoma Strade SpA (ANAS), σκ. 30 και 1.10.2020, C-743/2018, Elme Messer Metalurgs, σκέψεις 52 και 53 και τη μνημονευόμενη σε αυτή νομολογία, πρβλ. ΕλΣυν Τμ. Εβδ. 390/2022 σκ. 3 με την

εκεί παρατιθέμενη νομολογία, 321/2022 σκ. 3, 104/2022 σκ. 6). Παρατυπία αποτελεί και η μη τήρηση των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει ο δικαιούχος, από τις οποίες εξαρτάται το δικαίωμα λήψης της προβλεπόμενης χρηματοδότησης (βλ. αποφ. ΔΕΕ Elme Messer Metalurgs, οπ. παρ., σκ. 52- 54, και της 6.12.2017, Compania Nadolională de Administrare a Infrastructurii Rutiere, C408/16, σκ. 55, ΕλΣυν Δεκ. Τμ. 860/2025 σκ. 5, Έβδ. Τμ. 750/2024, πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 1440/2022).

6. Σε εθνικό επίπεδο, το ζήτημα του ελέγχου των δαπανών των προγραμμάτων, δραστηριοτήτων ή πρωτοβουλιών, που χρηματοδοτούνται ολικά ή μερικά από κοινοτικούς πόρους, καθώς και η αναζήτηση των τυχόν αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών, ρυθμίζεται, κατ' αρχήν, από τις γενικές διατάξεις των άρθρων 101 έως 105 του ν. 2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις» (Α' 247) και ήδη από τις ομοίου περιεχομένου διατάξεις των άρθρων 121 έως 124 του ν. 4270/2014 (Α' 143). Ειδικά όμως για την προγραμματική περίοδο 2007-2013, εκδόθηκε ο ν. 3614/2007 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007 - 2013» (Α' 267), που ρυθμίζει, μεταξύ άλλων, τα ζητήματα της διαχείρισης και του ελέγχου των δαπανών, καθώς και της ανάκτησης των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων εθνικών ή κοινοτικών κονδυλίων, κατά την εκτέλεση των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων.

7. Κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 5 του άρθρου 10 του ν. 3614/2007 και στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου από ευρωπαϊκούς πόρους Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 2007-2013», εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 0.18808/Οικ.3.3073/18.10.2010 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών- Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας -Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης «Διαρθρωτική προσαρμογή εργαζομένων μικρών επιχειρήσεων, που απασχολούν 20-49 άτομα, εντός της οικονομικής κρίσης (ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ Γ')» (ΦΕΚ Β' 1659), η οποία ορίζει στο άρθρο 1 ότι: «Αντικείμενο προγράμματος – Στόχος του προγράμματος. Το Πρόγραμμα “ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝ 20–49 ΑΤΟΜΑ, ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ” αφορά στην ενίσχυση Μικρών Επιχειρήσεων μέσω της εκπόνησης και εφαρμογής

“Σχεδίων Διαρθρωτικής Προσαρμογής Επιχειρήσεων”, με στόχο την ανταπόκρισή τους στις νέες συνθήκες, που διαμορφώνει η οικονομική κρίση(...)», στο άρθρο 4 ότι: «Επιλέξιμες Ενέργειες. Οι επιχειρήσεις που θα επιλεγούν για χρηματοδοτική ενίσχυση στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος υποχρεούνται να υλοποιήσουν Δράσεις Κατάρτισης και όπου κρίνεται απαραίτητο Δράσεις Συμβουλευτικής: Α. Συμβουλευτικές Υπηρεσίες, οι οποίες θα αφορούν θέματα επιχειρηματικής λειτουργίας ή προσωπικού κ.ά. Β. Δράσεις κατάρτισης: κατάρτιση/επανακατάρτιση του προσωπικού. (...)», στο άρθρο 6 ότι: «Επιλέξιμες δαπάνες. 6.1 Κατηγορίες Επιλέξιμων Δαπανών. Κατά τη διαμόρφωση του συνολικού προτεινόμενου προϋπολογισμού από την επιχείρηση, είναι υποχρεωτική η σύνδεση των προβλεπόμενων δαπανών με τις παρακάτω κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών. 1. Υπηρεσίες Συμβούλων 2. Κατάρτιση (...) Ως επιλέξιμες θεωρούνται οι παρακάτω δαπάνες ανά Κατηγορία: (...)», στο άρθρο 8, όπως τροποποιήθηκε και αντικαταστάθηκε με την Υ.Α. 2.4251/οικ 3.479/28.2.2012, ότι: «Δικαιολογητικά. (...) Στη φάση υλοποίησης του έργου η επιχείρηση καλείται να υποβάλλει στο Ε.Ι.Ε.Α.Δ., τα παρακάτω δικαιολογητικά: Β1. Για τις Συμβουλευτικές Υπηρεσίες:– Σύμβαση Συνεργασίας μεταξύ Επιχείρησης και Συμβούλου Προσαρμογής, με ειδική αναφορά του παραδοτέου. – Περιοδικές Εκθέσεις Προόδου. Β2. Για τις Δράσεις κατάρτισης πριν την έναρξη του κάθε προγράμματος κατάρτισης, συμπληρώνονται και αποστέλλονται: (...)», στο άρθρο 9, όπως αντικαταστάθηκε με την ως άνω Υ.Α., ότι: «Τρόπος και δικαιολογητικά πληρωμής δικαιούχων. (...) Δικαιολογητικά που υποβάλλονται για κάθε πληρωμή: i. ασφαλιστική και φορολογική ενημερότητα ή βεβαίωση απόδοσης παρακρατούμενων φόρων και εισφορών. (...)»

8. Περαιτέρω, η απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης πρέπει να είναι αρκούντως αιτιολογημένη, υπό την έννοια ότι πρέπει να περιέχεται στο σώμα της ή να προκύπτει από την οικεία έκθεση ελέγχου, στην οποία ρητώς παραπέμπει, το μεν η αναγκαία νομική και ιστορική αιτία που δικαιολογεί την επιβληθείσα υποχρέωση επιστροφής του εκάστοτε οριζόμενου ποσού, το δε η συγκεκριμένη χρονική περίοδος, στην οποία αφορά η διόρθωση, καθώς και τα στοιχεία εκείνα που, κατά την κρίση του καταλογίζοντος οργάνου, δικαιολογούν το επιβαλλόμενο

είδος διόρθωσης (βλ. ΕλΣυν Τμ. Εβδ. 731/2021 σκ. 2, 396/2021 σκ. 4, 2041/2020 σκ. 3, 127/2019 σκ. ΙΙΒ). Και τούτο, προκειμένου, όχι μόνο να παρέχεται στον ενδιαφερόμενο η δυνατότητα να ασκήσει αποτελεσματικά τα δικαιώματα άμυνάς του, αλλά και να καθίσταται εφικτός ο πλήρης και επαρκής δικαστικός έλεγχος των επιβαλλόμενων μέτρων (βλ. ΕλΣυν Εβδ. Τμ. 1650/2023 σκ. 12). Ειδικότερα, για τη νόμιμη αιτιολογία της πράξης πρέπει: α) να αναφέρεται ρητά το νόμιμο έρεισμά της, ήτοι οι κανόνες δικαίου, με βάση τους οποίους αυτή εκδόθηκε και β) να διαπιστώνεται, κατά τρόπο ειδικό, με παράθεση συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών, η κρίσιμη παραβίαση και η δημοσιονομική της επίπτωση, ήτοι η συγκεκριμένη βλάβη στο φυσικό αντικείμενο του έργου ή η διακινδύνευση των στόχων του έργου και της δράσης στην οποία εντάσσεται, καθώς και η αιτιώδης μεταξύ τους συνάφεια, ήτοι η αιτιώδης σχέση μεταξύ της διαπιστωθείσας παρατυπίας και της άρτιας ή μη υλοποίησης της χρηματοδοτηθείσας πράξης ή της διακινδύνευσης των στόχων της.

9. Στην ένδικη υπόθεση, από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου που διαβιβάστηκε στο Δικαστήριο και τα προσκομιζόμενα από την εκκαλούσα στοιχεία, προκύπτουν τα ακόλουθα πραγματικά γεγονότα:

10. Με την οικεία πρόσκληση και τον συνημμένο σε αυτήν Οδηγό Εφαρμογής, ο ενδιαφερόμενοι φορείς κλήθηκαν να υποβάλουν αίτηση ένταξης στο Πρόγραμμα «Διαρθρωτική προσαρμογή εργαζομένων μικρών επιχειρήσεων, που απασχολούν 20-49 άτομα, εντός της οικονομικής κρίσης», στο πλαίσιο του Θεματικού Άξονα 2, Άξονες Προτεραιότητας 4, 5 και 6 με τίτλο «Ενίσχυση της Προσαρμοστικότητας του Ανθρώπινου Δυναμικού και των Επιχειρήσεων» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού» 2007-2013, με συγχρηματοδότηση από το Ε.Κ.Τ. και από εθνικούς πόρους (ΠΔΕ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης).

11. Το φυσικό αντικείμενο της πράξης περιλάμβανε την υλοποίηση δράσεων κατάρτισης και, όπου κρινόταν απαραίτητο, δράσεων συμβουλευτικής. Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες αφορούσαν στην παροχή υπηρεσιών συμβούλου προσαρμογής για τη σύνταξη «Σχεδίου Διαρθρωτικής Προσαρμογής» της επιχείρησης και του ανθρώπινου δυναμικού της, ενώ οι δράσεις κατάρτισης

σκοπούσαν στην κατάρτιση των απασχολουμένων σε θεματικά πεδία σχετικά με το αντικείμενο της επιχείρησης ή/και με τις ανάγκες των απασχολουμένων για κατάρτιση και απόκτηση δεξιοτήτων που συνάδουν με τους στόχους του Σχεδίου Διαρθρωτικής Προσαρμογής. Δικαιούχοι και άμεσα ωφελούμενες ορίστηκαν οι επιχειρήσεις, που απασχολούν 20-49 άτομα και σχεδιάζουν να προχωρήσουν στην εφαρμογή αλλαγών και μέτρων αναδιάρθρωσης και προσαρμογής, τα οποία θα επιφέρουν σοβαρές ανακατατάξεις και επιπτώσεις στο επιχειρησιακό και εργασιακό τους περιβάλλον. Έμμεσα ωφελούμενοι ορίστηκαν οι απασχολούμενοι, είτε είναι πλήρους απασχόλησης είτε έχουν περιέλθει σε «εκ περιτροπής» εργασία είτε σε μερική απασχόληση, μέχρι την υποβολή της αίτησης προς χρηματοδότηση.

12. Κατά τη συνεδρίαση της 11^{ης} Απριλίου 2012, το Διοικητικό Συμβούλιο (εφεξής ΔΣ) του ΕΙΕΑΔ, με το ... απόσπασμα του 7^{ου} Πρακτικού, αποφάσισε την αποδοχή και έγκριση της από 28.3.2011 αίτησης/σχεδίου της εκκαλούσας στο ως άνω Πρόγραμμα (Υποέργο με κωδικό ΟΠΣ ...), με αιτούμενη δημόσια επιχορήγηση ποσού 63.036 ευρώ. Ακολούθως, μεταξύ του ΕΙΕΑΔ και της εκκαλούσας, που διατηρεί ξενοδοχειακή μονάδα στην πόλη της Καβάλας, συνήφθη η από 22.1.2013 σύμβαση, στην οποία, μεταξύ άλλων, συμφωνήθηκε ως παραδοτέο για τις μεν συμβουλευτικές υπηρεσίες η τελική έκθεση ολοκλήρωσης του επίδικου υποέργου, για τις δε δράσεις κατάρτισης η υποβολή της τελικής αναλυτικής έκθεσης υλοποίησης αυτού (άρθρο 8). Επίσης, συμφωνήθηκε ότι το τελικό ύψος της επιχορηγούμενης δαπάνης θα οριστικοποιηθεί με την ολοκλήρωση του σχεδίου βάσει των πραγματικών συνολικών δαπανών (άρθρο 1.3), καθώς και ότι το ΕΙΕΑΔ θα προβεί στην πληρωμή κάθε δόσης, κατόπιν υποβολής των απαραίτητων δικαιολογητικών, στα οποία συμπεριλαμβάνεται και η ασφαλιστική ενημερότητα (βλ. Παράρτημα 1 της σύμβασης).

13. Με την 29.4.2014 αίτησή της, η εκκαλούσα έλαβε ως α' και β' δόση ποσό ενίσχυσης ύψους 50.428,80 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στο 80% της εγκριθείσας επιχορήγησης και, μετέπειτα, με την από 29.4.2015 αίτησή της ζήτησε την αποπληρωμή του εναπομείνοντος ποσού των δαπανών που υλοποίησε. Μεταξύ άλλων, υπέβαλε τα απαιτούμενα παραδοτέα και την 9086/6.10.2016 βεβαίωση μη οφειλής-ασφαλιστική ενημερότητα του Υποκαταστήματος ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Καβάλας,

υπογεγραμμένη από τον Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και με ισχύ 6 μηνών (έως 4.4.2017), με την οποία βεβαιωνόταν ότι δεν υπάρχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές για το προσωπικό της.

14. Με το 15959/6.10.2016 έγγραφο του Υποκαταστήματος ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Καβάλας βεβαιώθηκε ότι η προσκομισθείσα από την εκκαλούσα ασφαλιστική ενημερότητα δεν είχε εκδοθεί από το ως άνω Υποκατάστημα, δεν έφερε υπογραφή του Προϊσταμένου ή Διευθυντή αυτού και ότι εκπρόσωπος της εκκαλούσας είχε ενημερωθεί προφορικά και γραπτά ότι δεν μπορεί να του χορηγηθεί ενημερότητα, διότι απαιτούνται πρόσθετες ενέργειες για να βεβαιωθούν οι απαιτητές εισφορές υπέρ ΤΑΠΠΤ Ξενοδοχοϋπαλλήλων για το χρονικό διάστημα 12/2013-12/2014. Στη συνέχεια, διαβιβάστηκαν στο ΕΙΕΑΔ τα απευθυντέα στην εκκαλούσα ενημερωτικά σημειώματα του ως άνω Υποκαταστήματος, ήτοι α) το 1687/6.10.2016 σημείωμα με το οποίο βεβαιωνόταν η ύπαρξη ληξιπρόθεσμων και απαιτητών οφειλών της εκκαλούσας για εισφορές ύψους 165.118,21 ευρώ, και β) το 17099/24.10.2016 σημείωμα, που βεβαίωνε ότι λόγω τεχνικού προβλήματος δεν κατέστη δυνατόν να ολοκληρωθεί ο μηχανογραφικός έλεγχος και να βεβαιωθούν οι ασφαλιστικές εισφορές υπέρ ΤΑΠΠΤ.

15. Στην 813/21.11.2016 έκθεση επιτόπιας επαλήθευσης του ανωτέρω υποέργου της συγκροτηθείσας ομάδας τελικής επαλήθευσης του ΕΙΕΑΔ, η οποία διενήργησε επιτόπια επαλήθευση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου στις 24.10.2016, προέκυψε το ακόλουθο εύρημα: «Πιστοποιήθηκε η πλαστικότητα της υπ' αριθμ. πρωτ. 9086/6.10.2016 κατατεθείσας ασφαλιστικής ενημερότητας του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ Καβάλας. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από την υπ' αριθμ. πρωτ. 17099/24.10.2016 έγγραφη απάντηση του ΙΚΑ Καβάλας, η δικαιούχος επιχείρηση κατέθεσε την υπ' αριθμ. πρωτ. 1687 αίτηση για χορήγηση ασφαλιστικής ενημερότητας στις 6.10.2016, επί της οποίας το ΙΚΑ απάντησε στις 24.10.2016 ότι δεν ήταν δυνατόν να ολοκληρωθεί μηχανογραφικός έλεγχος και να βεβαιωθούν οι ασφαλιστικές εισφορές υπέρ ΤΑΠΠΤ ξενοδοχοϋπαλλήλων για το αιτούμενο χρονικό διάστημα. Παρά την ανωτέρω απάντηση, η δικαιούχος επιχείρηση προσκόμισε στην υπηρεσία μας βεβαίωση μη οφειλής – ασφαλιστική ενημερότητα ΙΚΑ, κάτι το οποίο επιβεβαίωσε και το ΙΚΑ Καβάλας μετά από έγγραφη

επιβεβαίωση μη γνησιότητας του υπ' αριθ. πρωτ. 9086/6.10.2016 εγγράφου. Κατά τον επιτόπιο έλεγχο που διενεργήθηκε, ο Διευθύνων Σύμβουλος της δικαιούχου επιχείρησης παραδέχτηκε την ανωτέρω πράξη, επιρρίπτοντας την ευθύνη της πράξης της πλαστογραφίας σε υπάλληλό του». Περαιτέρω, διαπιστώθηκε ότι το σύνολο των πιστοποιημένων και καταχωρημένων στο ΟΠΣ δαπανών ανέρχεται στο ποσό των 54.910,14 ευρώ, καθώς και ότι το φυσικό αντικείμενο του υποέργου υλοποιήθηκε σύμφωνα με τις προδιαγραφές και εντός του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος υλοποίησης. Κατόπιν των ανωτέρω, η ελεγκτική ομάδα πρότεινε την απένταξη της εκκαλούσας με ταυτόχρονη ανάκτηση του συνόλου της ήδη καταβληθείσας επιχορήγησης ύψους 50.428,80 ευρώ ως αχρεωστήτως καταβληθείσας. Κατά της ανωτέρω έκθεσης, δεν ασκήθηκαν αντιρρήσεις. (βλ. σχετικά την 599/20.2.2019 απόφαση του ΔΣ του ΕΙΕΑΔ).

16. Ακολούθως, με την από 30.12.2020 απόφαση του ΔΣ του ΕΙΕΑΔ αποφασίστηκε ομόφωνα η ανάκληση της ανωτέρω εγκριτικής απόφασης επιχορήγησης της εκκαλούσας με ανάκτηση για το ποσό των 50.428,80 ευρώ και ακολούθησε η 537 οικ./4.3.2021 απόφαση του Προέδρου-Γενικού Διευθυντή του ΕΙΕΑΔ, με την οποία επιβλήθηκε ισόποση δημοσιονομική διόρθωση. Η εκκαλούσα υπέβαλε το από 11.4.2021 υπόμνημα αντιρρήσεων, το οποίο απορρίφθηκε με την από 16.9.2021 απόφαση της Γραμματέα του ΔΣ του ΕΙΕΑΔ εμμένοντας στο συγκεκριμένο εύρημα του ελέγχου που προηγήθηκε.

17. Ακολούθως, με την 19056/10.11.2021 απόφαση ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της Υπηρεσιακής Γραμματέως του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων επιβλήθηκε σε βάρος της εκκαλούσας, ως δικαιούχου της ενίσχυσης, ανάκτηση για το ποσό των 50.428,80 ευρώ (πλέον των αναλογούντων τόκων ποσού 3.804,91 ευρώ) για την ως άνω αιτία.

18. Με τον πρώτο λόγο της κρινόμενης έφεσης, που συνεξετάζεται με τον δεύτερο, για λόγους συνάφειας και οικονομίας της δίκης, η εκκαλούσα προβάλλει ότι συντρέχει έλλειψη υπαιτιότητας εκ μέρους της. Ειδικότερα, υποστηρίζει ότι δεν τελούσε σε γνώση ότι με την ανωτέρω από 29.4.2015 αίτηση αποπληρωμής προσκομίστηκε εκ μέρους της μη έγκυρη ασφαλιστική ενημερότητα. Κατά τους

ισχυρισμούς της εκκαλούσας, αποκλειστικά υπαίτιος για την πλαστογράφηση της επίμαχης βεβαίωσης ασφαλιστικής ενημερότητας ήταν εξωτερικός συνεργάτης της, ο οποίος δεν είχε πρόθεση παραπλάνησης, αλλά ενήργησε με επιπολαιότητα λόγω της πειστικής καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των απαραίτητων δικαιολογητικών για την πληρωμή της τελικής δόσης. Εξάλλου, η ενέργεια αυτή του συνεργάτη της δεν επέφερε έννομες συνέπειες, καθότι η εκκαλούσα ήταν ασφαλιστικά ενήμερη και το επίμαχο πρόγραμμα υλοποιήθηκε σύμφωνα με τις τεθείσες προδιαγραφές.

19. Επιπρόσθετα, με τον σχετικό πρόσθετο λόγο έφεσης, η εκκαλούσα ισχυρίζεται ότι, υφίσταται δέσμευση από το τεκμήριο αθωότητας και ότι το Δικαστήριο δεν μπορεί να αποστεί από την 866/2022 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Πλημμελημάτων Θράκης, η οποία κατέστη αμετάκλητη (βλ. την από 2897/20.3.2024 βεβαίωση της γραμματέως του Εφετείου Θράκης). Από το απόσπασμα της ανωτέρω ποινικής απόφασης, προκύπτει ότι ο νόμιμος εκπρόσωπος της εκκαλούσας ... κηρύχθηκε αθώος λόγω αμφιβολιών για το ακόλουθο αδίκημα, ότι «Στην Καβάλα την 6-10-2016 προκάλεσε με πρόθεση σε άλλον την απόφαση να εκτελέσει την άδικη πράξη που διέπραξε. Ειδικότερα, στον ως άνω τόπο και χρόνο, δράστης τα στοιχεία του οποίου δεν προέκυψαν από την αποδεικτική διαδικασία, κατήρτισε πλαστό έγγραφο με σκοπό να παραπλανήσει με τη χρήση του άλλον σχετικά με γεγονός που μπορεί να έχει έννομες συνέπειες. Συγκεκριμένα, κατήρτισε την με αριθμ. πρωτ, 9086/6-10-2016 βεβαίωση ασφαλιστικής ενημερότητας, (...) προκειμένου να παραπλανήσει με τη χρήση της τους υπαλλήλους του νομικού προσώπου με την επωνυμία “Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού” (Ε.Ι.Ε.Α.Δ.) και έτσι να εισπράξει τη δεύτερη δόση (αποπληρωμή), ποσού 4.481,84 ευρώ, (...), καθώς και να αποφύγει την επιστροφή του ήδη καταβληθέντος ποσού των 50.428,80 ευρώ από το ανωτέρω πρόγραμμα, ενώ στην πραγματικότητα το συγκεκριμένο ποσό έγγραφο δεν ήταν γνήσιο καθόσον δεν είχε εκδοθεί από το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων και η εταιρεία “...” δεν ήταν ασφαλιστικά ενήμερη και είχε οικονομικές εκκρεμότητες απέναντι στο ΙΚΑ (...)).».

20. Με τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 του ν.4700/2020, η οποία είναι ερμηνευτέα υπό το φως της υπερνομοθετικής ισχύος διάταξης του άρθρου 6 παρ.2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), το τεκμήριο αθωότητας κατοχυρώνεται ως δικονομική εγγύηση στη δίκη ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ειδικότερα, δέσμευση από το τεκμήριο αθωότητας ανακύπτει σε δίκη επί δημοσιονομικής διαφοράς ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όταν τα πραγματικά περιστατικά ή η καταλογισθείσα συμπεριφορά στην επακολουθείσασα δημοσιονομική δίκη παρουσιάζουν συνάφεια με την ποινική δίκη που προηγήθηκε (πρβλ. ΕΔΔΑ, Allen κατά Ηνωμένου Βασιλείου, μείζ Σύνθεση,10-2-2009), υπό την έννοια ότι οι πράξεις για τις οποίες τα πρόσωπα αθώωθηκαν έχουν την ίδια αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση και είναι ταυτόσημες με αυτές που τους αποδίδονται για τον καταλογισμό εις βάρος τους. Στην περίπτωση αυτή, το δημοσιονομικό δικαστήριο επιλαμβανόμενο μετά την αμετάκλητη ποινική διαδικασία οφείλει να μην καταλήγει σε κρίσεις ή παραδοχές ή απλές αιτιολογίες που θέτουν υπό αμφισβήτηση το αμετακλήτως αθωωτικό αποτέλεσμα της ποινικής διαδικασίας, έστω και αν αυτή εχώρησε λόγω αμφιβολιών (βλ. ΟΛΕΛΣυν 379/2024 σκ.53, 661/2023 σκ. 10, Δεκ. Τμ. 619/2025 σκ. 23, 618/2025 σκ. 28). Αυτό συμβαίνει όταν η επακολουθούσα δημοσιονομική δίκη προϋποθέτει την εξέταση του αποτελέσματος της προηγούμενης ποινικής διαδικασίας ή αν το Τμήμα προβεί στην επανεξέταση των αποδεικτικών στοιχείων που έλαβε υπόψη του το ποινικό δικαστήριο (βλ. ΕΔΔΑ, αποφάσεις της 27ης Σεπτεμβρίου 2007, στην υπόθεση Σταυρόπουλος κατά Ελλάδας, της 12ης Ιουλίου 2013, στην υπόθεση Allen κατά Ηνωμένου Βασιλείου, της 18ης Οκτωβρίου 2016, στην υπόθεση Alkaşι κατά Τουρκίας κ.ά.). Μόνο εφόσον ο σύνδεσμος αυτός επιβεβαιωθεί, τότε θα ελεγχθεί εάν η επίδικη μεταγενέστερη κρίση του διοικητικού δικαστηρίου ή της διοικητικής αρχής παραβιάζει το άρθρο 6 παρ. 2 της ΕΣΔΑ, ήτοι εάν παραγνωρίζεται η προηγούμενη αμετάκλητη αθώωση του προσώπου αυτού. Εάν όμως το Τμήμα καταλήξει σε κρίση που αποκλίνει από τις ουσιαστικές κρίσεις του ποινικού δικαστή, υποχρεούται να αιτιολογήσει τη διαφορετική του κρίση, κατά τρόπο ώστε να μην καταλείπονται αμφιβολίες ως προς το σεβασμό του τεκμηρίου αθωότητας που απορρέει από την τελική έκβαση της ποινικής

διαδικασίας (βλ. ΕΔΔΑ, αποφάσεις 27ης Σεπτεμβρίου 2007, Σταυρόπουλος κατά Ελλάδας, 24ης Μαΐου 2011, Κώνστας κατά Ελλάδας).

21. Οι ανωτέρω προβαλλόμενοι λόγοι πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Καταρχάς, για την επιβολή του μέτρου της δημοσιονομικής διόρθωσης δεν απαιτείται η συνδρομή υπαιτιότητας εκ μέρους του λήπτη της χρηματοδότησης, αλλά αρκεί το αντικειμενικό γεγονός της παράβασης των όρων της εγκριτικής απόφασης, στους οποίους στηρίζεται η δημόσια χρηματοδότηση, και για την τήρηση των οποίων ο λήπτης υπέχει γνήσια αντικειμενική ευθύνη (βλ. Ελ.Συν. αποφ. Ολ. 336/2021 σκ. 16, 333/2021 σκ. 8Δ, 2119/2020 σκ.4Δ, 232/2019 σκ. 16, κ.α.). Η απένταξη της πράξης από το Πρόγραμμα και συνακόλουθα η έκδοση της απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης δεν συναρτάται με υπαιτιότητα του δικαιούχου αλλά αποτελεί συνέπεια της διαπίστωσης ότι δεν συνέτρεχαν οι αναγκαίες προϋποθέσεις για τη λήψη της ενίσχυσης (μη πιστοποίηση της ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου) και ότι αυτή αποκτήθηκε χωρίς νόμιμη αιτία. Ως εκ τούτου, η τυχόν άγνοια περί της πλαστότητας της επίμαχης ασφαλιστικής ενημερότητας -και αληθής υποτιθέμενη- δεν ασκεί εν προκειμένω ουσιώδη επιρροή (πρβλ. Ελ.Συν. Δεκ. Τμ. 861/2025 σκ. 19). Επιπροσθέτως ο λόγος αυτός, κατά το σκέλος του που αφορά στην υπαιτιότητα εξωτερικού συνεργάτη της εκκαλούσας, προβάλλεται αορίστως και αναποδείκτως, διότι αφενός δεν κατονομάζει αυτόν, αφετέρου δεν προσκομίζει κανένα αποδεικτικό μέσο από το οποίο να προκύπτει η εμπλοκή τρίτου προσώπου. Μολονότι, η αποδεικτική ποινική διαδικασία κατέληξε σε απαλλαγή του νομίμου εκπροσώπου της εκκαλούσας, λόγω αμφιβολιών, ως προς την υποκειμενική υπόσταση του αδικήματος της ηθικής αυτουργίας σε πλαστογραφία, ωστόσο με την ανωτέρω ποινική απόφαση δεν αμφισβητήθηκε κατ'ουσίαν το αντικειμενικό γεγονός της προσκόμισης πλαστής ασφαλιστικής ενημερότητας για την αποπληρωμή της χρηματοδότησης, το οποίο και αποτελεί την αιτία της επιβολής της επίδικης ανάκτησης σε βάρος της εκκαλούσας της εκκαλούσας. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, δεν θεμελιώνεται εν προκειμένω ο εμφανής σύνδεσμος μεταξύ της προηγηθείσας ποινικής διαδικασίας και της μεταγενέστερης δημοσιονομικής δίκης. Επίσης παρά τα όσα προβάλλει η εκκαλούσα ότι τύγχανε ασφαλιστικά

ενήμερη, από το ανωτέρω 1687/6.10.2016 σημείωμα του Υποκαταστήματος Καβάλας ευχερώς προκύπτει η ύπαρξη ληξιπρόθεσμων και απαιτητών οφειλών για εισφορές ύψους 165.118,21 ευρώ. Τέλος, η ολοκλήρωση του φυσικού αντικειμένου του προγράμματος δεν αναιρεί την ύπαρξη της αποδιδόμενης παρατυπίας, με τη χρήση ψευδούς ασφαλιστικής ενημερότητας, με σκοπό τη φαινομενική εκπλήρωση των υποχρεώσεων που προβλέπονται από τη χρηματοδοτική σύμβαση κατά το στάδιο αποπληρωμής της τελικής δόσης και, συνακόλουθα, την παράνομη παρακράτηση πόρων που προέρχονται από τον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (πρβλ. ΔΕΕ απόφαση της 14^{ης}.10.2021, C-360/20, Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației κατά NE, σκ. 28-31).

22. Με τον τρίτο λόγο έφεσης, η εκκαλούσα πλήττει το μεν την αιτιολογία των προσβαλλόμενων πράξεων το δε προβάλλει παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας. Συγκεκριμένα, ισχυρίζεται ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις φέρουν πλημμελή αιτιολογία, καθόσον έχει παραλειφθεί η αιτία που οδήγησε στον καταλογισμό με το σύνολο της χρηματοδότησης, αν και υλοποιήθηκε το φυσικό αντικείμενο του επίμαχου προγράμματος. Περαιτέρω, διατείνεται ότι η επίμαχη ασφαλιστική ενημερότητα συνδέεται μόνο με τη λήψη του υπολειπόμενου ποσού των 4.481,34 ευρώ, ενώ για την είσπραξη της α' και β' δόσης είχαν προσκομιστεί τα νόμιμα δικαιολογητικά. Για τους ανωτέρω λόγους, η εξ ολοκλήρου ακύρωση της χρηματοδότησης είναι δυσανάλογη και η δημοσιονομική διόρθωση έπρεπε να περιοριστεί στο ποσό των 4.481,34 ευρώ.

23. Με βάση τα ανωτέρω ερμηνευτικώς γενόμενα δεκτά και τα δεχθέντα πραγματικά περιστατικά, το Δικαστήριο κρίνει αντιστοίχως τα ακόλουθα: α) Στο προοίμιο των προσβαλλόμενων πράξεων παρατίθεται πλήρως το νομικό πλαίσιο (ενωσιακό και συναφές εθνικό), επί του οποίου αυτές ερείδονται, ενώ μνημονεύεται ρητά στο σώμα τους η αιτία καταλογισμού με σαφή αναφορά στο εύρημα της πλαστής ασφαλιστικής ενημερότητας. Σε κάθε περίπτωση, η αιτιολογία των πράξεων αυτών συμπληρώνεται νομίμως από το πόρισμα της ανωτέρω έκθεσης ελέγχου, από την οποία προκύπτει λεπτομερώς η αιτία της επίδικης δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης (πρβλ. ΕλΣυν. Ολ. 2119/2020 σκ. Β, Εβδ. Τμ. 624/2021 σκ. 9, I Τμ. 1721/2016 σκ.Α.VII). Συνεπώς, ο λόγος

έφεσης, κατά το σκέλος του που αφορά στην παράλειψη της αιτίας καταλογισμού, τυγχάνει αβάσιμος. β) Από το κανονιστικό περιεχόμενο της 0.18806/Οικ.3.3072/18.10.2010 ΚΥΑ και της ανωτέρω πρόσκλησης, προκύπτει ότι για την πληρωμή κάθε επιμέρους δόσης χρηματικής ενίσχυσης, η εκκαλούσα θα έπρεπε να προσκομίσει, πέραν των δικαιολογητικών που σχετίζονται με την επιλεξιμότητα των δαπανών και την εκτέλεση του φυσικού αντικειμένου, και ασφαλιστική ενημερότητα. Επισημαίνεται ότι, στο πλαίσιο της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, η υποβολή ασφαλιστικής ενημερότητας είναι κρίσιμη και απαιτείται προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση θα χρησιμοποιηθεί σύμφωνα με τον συγχρηματοδοτούμενο σκοπό. Συναφώς, η απαίτηση για υποβολή ασφαλιστικής ενημερότητας συνέχεται με τη λήψη του αιτούμενου ποσού χρηματοδότησης, τυχόν δε υποβολή ψευδούς ασφαλιστικής ενημερότητας συνιστά παράβαση εγκριτικού όρου και καταλήγει στη μη είσπραξη αυτού. Στην προκειμένη περίπτωση, με την ανωτέρω 537 οικ./4.3.2021 απόφαση του Προέδρου-Γενικού Διευθυντή του ΕΙΕΑΔ επιβλήθηκε δημοσιονομική διόρθωση στο ήδη καταβληθέν ποσό της α' και β' δόσης ύψους 50.428,80 ευρώ, στο οποίο δεν περιλαμβάνεται το εναπομείναν ποσό των 4.481,34 ευρώ, για τη λήψη του οποίου προσκομίστηκε η ανωτέρω πλαστή ασφαλιστική ενημερότητα, παρά τα όσα εσφαλμένα υπολαμβάνει η εκκαλούσα.

24. Εν προκειμένω όμως δοθέντος ότι, η εν λόγω πλαστή ασφαλιστική ενημερότητα δεν συνδέεται αιτιωδώς με την είσπραξη του ήδη καταβληθέντος ποσού των 50.428,80 ευρώ, καθόσον η προσκόμισή της έλαβε χώρα σε μεταγενέστερο χρόνο, δεν στοιχειοθετείται ζημία, έστω ενδεχόμενη, του ενωσιακού προϋπολογισμού κατά το ποσό αυτό. Άλλωστε, η απαξία της εν λόγω παράτυπης πράξης της εκκαλούσας, με τη χρήση απατηλών μέσων, δεν δικαιολογεί από μόνη της τον καταλογισμό για το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών, ιδίως αν συνεκτιμηθεί το γεγονός ότι δεν αμφισβητήθηκε από τα ελεγκτικά όργανα η άρτια υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου του υπό κρίση προγράμματος, καθώς και ότι το ποσό των 4.481,34 ευρώ αποτελεί μόλις το 8% της συνολικής επιχορήγησης, το οποίο δεν εισέπραξε εν τέλει η εκκαλούσα. Ενόψει αυτών, συνάγεται ότι η αποδιδόμενη παρατυπία δεν στοιχειοθετείται και ότι μη νομίμως ανακλήθηκε η

απόφαση της συνολικής επιχορήγησης της εκκαλούσας, ενώ οι προσβαλλόμενες πράξεις της δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης επιβλήθηκαν χωρίς νόμιμη αιτία. Συνεπώς, ο τρίτος λόγος έφεσης, κατά το σκέλος αυτό, πρέπει να γίνει δεκτός.

25. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η κρινόμενη έφεση πρέπει να γίνει δεκτή και να ακυρωθούν οι προσβαλλόμενες αποφάσεις. Επίσης, να διαταχθεί η επιστροφή στην εκκαλούσα του καταβληθέντος παραβόλου της έφεσης ποσού 542,34 ευρώ και, κατ'έκτίμηση των περιστάσεων (βλ. άρθρο 314 παρ. 3 του ν. 4700/2020), να απαλλαγεί το Ελληνικό Δημόσιο από τα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την έφεση.

Ακυρώνει α) την 19056/10.11.2021 απόφαση ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της Υπηρεσιακής Γραμματέως του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, και β) την 537 οικ./4.3.2021 απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης του Προέδρου-Γενικού Διευθυντή του ΕΙΕΑΔ.

Διατάσσει την απόδοση στην εκκαλούσα, του κατατεθέντος απ' αυτή παραβόλου ποσού 542,34 ευρώ.

Απαλλάσσει το Ελληνικό Δημόσιο από τη δικαστική δαπάνη της εκκαλούσας.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε με τηλεδιάσκεψη στις 2 Οκτωβρίου και στις 6 Νοεμβρίου 2025.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ **Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ**
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ-ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΥΛΟΥΜΠΙΝΗ **ΑΡΓΥΡΩ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ**

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
MARIA ΦΟΡΤΣΕΡΑ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου στις 4 Δεκεμβρίου 2025.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ-ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΥΛΟΥΜΠΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΜΑΡΙΑ ΦΟΡΤΣΕΡΑ